C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr. 1r/h-3/2024 **Prima instanță**: Judecătoria Edineț sediul Dondușeni
1-15060902-03-1rh-12012024 Judecător: Lilia Țurcanu

D E C I Z I E
în numele Legii

30 ianuarie 2024 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componența:
Președintele ședinței, judecătorul: Gheorghe Scutelnic
Judecătorii: Viorel Pușcaș și Oleg Moraru

a judecat în ședință de judecată în ordine de recurs recursul condamnatului Fortuna Sergiu ***** declarat împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 29 noiembrie 2023 prin care a fost respinsă cererea condamnatului Fortuna Sergiu ***** privind revizuirea sentinței Judecătoriei Edineț din 11.06.2015,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei și prevederile legale, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Edineț din 11.06.2015 Fortuna Sergiu ***** a fost recunoscut vinovat:

- în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201^1 alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani;
- în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27,171 alin. (2) lit. b), b^2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 (cincisprezece) ani;
- în comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 20 (douăzeci) ani;

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Fortuna Sergiu ***** i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 25 (douăzeci și cinci) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Până la intrarea sentinței în vigoare în privința lui Fortuna Sergiu ***** a fost aplicată măsura preventivă sub formă de arest preventiv.

Termenul pedepsei aplicate lui Fortuna Sergiu a fost calculat din 11.06.2015, cu includerea în termenul pedepsei perioadei aflării inculpatului sub arest preventiv din 26.12.2014 pînă la 11.06.2015.

A fost soluționată chestiunea privind corpurile delicte.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015 a fost respins apelul procurorului în procuratura ***** Liliana Moraru declarat împotriva sentinței judecătoriei Edineț din 11.06.2015 ca nefondat.

Apelurile inculpatului Fortuna Sergiu și al avocatului Aliona Chistruga în interesele inculpatului declarate împotriva sentinței judecătoriei Edineț din 11.06.2015 pe cazul penal în privința lui Fortuna Sergiu ***** au fost admise, cu casarea respectivei sentințe și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Fortuna Sergiu ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.201^1 alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani:

Fortuna Sergiu ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27,171 alin. (2) lit. b), b^2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani;

Fortuna Sergiu ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 20 (douăzeci) ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, în privința lui Fortuna Sergiu ***** i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 23 (douăzeci și trei) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a dedus în continuare durata menținerii lui Fortuna Sergiu ***** în stare de arest, termenul ispășirii pedepsei penale pentru inculpatul Fortuna Sergiu ***** urmând a fi calculat din 30.09.2015, cu includerea în acest termen a perioadei de ținere în stare de arest de la 26.12.2014 până la 30.09.2015.

În rest, dispozițiile sentinței instanței de fond privind corpurile delicte s-au menținut.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 17.02.2016 a fost declarată inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Tărîță Andriana în numele inculpatului Fortuna Sergiu ***** împotriva

deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30.09.2015 în cauza penală privindu-l pe Fortuna Sergiu ***** ca fiind vădit neîntemeiat.

La 12 octombrie 2023 în adresa Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni a parvenit spre examinare cererea condamnatului Fortuna Sergiu ***** privind revizuirea sentinței Judecătoriei Edineț din 11.06.2015.

În motivarea cererii condamnatul Fortuna Sergiu ***** a invocat că, el nu a comis infracțiunile incriminate, în instanța de judecată nu au fost prezentate careva probe care ar dovedi cu certitudine vinovăția sa, înregistrările audio-video nu conțin date care ar proba vinovăția lui.

Prin încheierea judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 29 noiembrie 2023 cererea condamnatului Fortuna Sergiu ***** privind revizuirea sentinței Judecătoriei Edineț din 11.06.2015 a fost respinsă.

Condamnatul Fortuna Sergiu *****, nefiind de acord cu încheierea menționată, în termen a declarat recurs, prin care a solicitat casarea încheierii judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 29 noiembrie 2023 și emiterea unei noi decizii privind deschiderea procedurii de revizuire a sentinței Judecătoriei Edineț din 11.06.2015.

În motivarea recursului s-a invocat că, el a fost condamnat ilegal, fără a exista probe privind vinovăția sa, instanța nu a ținut cont de faptul că fiica sa concubina cu un băiat, nu i-a fost asigurat principiul prezumției nevinovăției, din care considerente solicită deschiderea procedurii de revizuire a sentinței de condamnare și examinarea cauzei conform legislației RM.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți consideră necesar de a respinge recursul condamnatului Fortuna Sergiu ***** ca fiind nefondat reieșind din următoarele considerațiuni.

Ab initio, Colegiul penal notează că potrivit art. 462 alin. (4) Cod de procedură penală, încheierea de admitere a cererii de revizuire se supune căilor de atac odată cu fondul, în condiţiile legii. **Încheierea de respingere a cererii de revizuire poate fi atacată cu recurs în instanţa ierarhic superioară**, cu excepţia încheierilor emise de Curtea Supremă de Justiţie.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În motivarea acestei concluzii Colegiul reține că, Codul de procedură penală la Capitolul V secțiunea a 2-a reglementează calea extraordinară de atac – revizuirea procesului penal.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât şi cu privire la latura civilă, la cererea persoanelor menționate la art.460.

Potrivit art. 460 alin. (1) Cod de procedură penală, pot cere revizuirea:1) oricare parte din proces, în limitele calităţii sale procesuale; 2) rudele apropiate, soţul sau soţia condamnatului, chiar şi după decesul acestuia; 3) Agentul guvernamental, în cazurile prevăzute la art.458 alin.(3) pct.5) şi 6).

În corespundere cu prevederile alin. (3) al aceluiași articol, cererea de revizuire se depune în instanța menționată la alin.(4).

Astfel, potrivit alin. (4) al aceluiași articol, cererile de revizuire menționate la art.458 alin.(3) pct.1)–4) sunt de **competenţa instanţei de judecată ultima care s-a pronunţat asupra fondului cauzei**. Cererile de revizuire depuse în temeiul art.458 alin.(3) pct.5) şi 6) sunt de competenţa Curţii Supreme de Justiţie.

În acest sens, Colegiul penal ține să noteze că fondul cauzei penale de învinuire a lui Fortuna Sergiu ***** în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 201^1 alin. (2) lit. a), art. 27,171 alin. (2) lit. b), b^2) și art.171 alin. (3) lit. b) Cod penal a fost soluționat de către Judecătoria Edineț sediul Dondușeni prin sentința din 11.06.2015, or, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015 a fost casată parțial sentința în latura individualizării pedepsei penale, prin urmare, competența examinării cererii de revizuire depuse de condamnatul Fortuna Sergiu ***** aparține judecătoriei Edineț sediul Dondușeni.

Într-u alt context, Colegiul penal notează că în sensul principiului lucrului judecat *(res judicata),* în cazul în care instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor nu mai poate fi pusă în discuție. Acest principiu, însă, nu este absolut și admite derogări, în situația când această derogare este necesară prin prisma unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

Revizuirea hotărârilor irevocabile poate interveni în rezultatul adoptării hotărârii asupra fondului cauzei, necunoscând complet, la momentul emiterii acesteia, toate împrejurările importante pentru justa soluționare a cauzei.

În această ordine de idei se deduce faptul că, retractarea unei hotărâri judecătorești în ordine de revizuire este rezultatul unei erori involuntare a judecătorului.

Prin urmare, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate şi sunt probate circumstanțe, fapte sau evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru cauza respectivă şi sunt de natură să influențeze soluția adoptată anterior.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în articolul 458 alin. (3) Cod de procedură penală, și care poartă un caracter exhaustiv, potrivit căruia revizuirea poate fi cerută în cazurile în care:

1) s-a constatat, prin sentinţă penală irevocabilă, comiterea unei infracţiuni în timpul urmăririi penale sau în legătură cu judecarea cauzei care creează suspiciuni privind corectitudinea soluţiei din hotărârea atacată;

2) s-au stabilit circumstanţe noi sau recent descoperite de care instanţa nu a avut cunoştinţă la emiterea hotărârii şi care, independent sau împreună cu circumstanţele stabilite anterior, ar dovedi că cel condamnat este nevinovat ori a săvârşit o infracţiune mai puţin gravă sau mai gravă decât cea pentru care a fost condamnat ori ar dovedi că cel achitat sau persoana cu privire la care s-a dispus încetarea procesului penal este vinovat/vinovată;

3) două sau mai multe hotărâri judecătoreşti irevocabile nu se pot concilia;

4) Curtea Constituţională a recunoscut drept neconstituţională prevederea legii aplicată în cauza respectivă;

5) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a informat Guvernul Republicii Moldova despre depunerea unei cereri din care se deduce existenţa unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care ridică dubii temeinice privind corectitudinea soluţiei din hotărârea atacată;

6) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, sau Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declaraţie, o încălcare a drepturilor sau libertăţilor fundamentale, care poate fi remediată, total sau parţial, prin casarea hotărârii atacate.

Astfel, revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul *(procurorul, partea vătămată, condamnatul, avocatul în interesele acestuia, rudele apropiate, soţul sau soţia condamnatului),* după devenirea definitivă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute în art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală.

Potrivit art. 459 alin. (2) Cod de procedură penală, revizuirea în favoarea condamnatului a unei hotărâri de condamnare, în temeiul art.458 alin.(3) pct.1)–4), nu este limitată în timp.

La caz, Colegiul penal constată că în termenul legal condamnatul Fortuna Sergiu ***** a solicitat revizuirea sentinței Judecătoriei Edineț din 11.06.2015, însă fără a invoca careva din temeiurile prevăzute la art. 458 alin. (3) pct. 1-4) Cod de procedură penală, care poartă un caracter exhaustiv.

În această ordine de idei, Colegiul notează că pentru a redeschide procesul trebuie să fie invocate temeiurile prevăzute în art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală, precum și să fie prezentate circumstanțele sau faptele existente obiectiv pentru declararea revizuirii, confirmate în fața instanței prin prezentarea probelor concludente.

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, precum și faptul că circumstanțele noi apărute să se refere la examinarea cauzei a cărei revizuire se solicită.

În aceiași ordine de idei, instanţa de recurs subliniază că revizuirea reprezintă calea de atac extraordinară prin care hotărârile judecătorești ce nu reflectă adevărul sunt scoase de sub autoritatea lucrului judecat, fiind viciate, pe fond, datorită necunoașterii în întregime a situației de fapt, a folosirii probelor false sau a coruperii subiecților oficiali care au desfășurat procesul, fie de existența a două sau mai multe hotărâri judecătorești inconciliabile.

Finalitatea revizuirii constă în înlăturarea erorii juridice, iar funcția procesuală a instanţei se concentrează în înlesnirea descoperirii adunării şi deducerii în faţa justiţiei a unui material probator cu totul inedit sau cel puţin necunoscut instanţei, care să permită cunoaşterea erorii juridice şi lichidarea ei.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte sau evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru examinarea cauzei penale și de natură să influențeze soluția adoptată.

Mai mult, se remarcă că acest **temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanță**, or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

În lumina celor stabilite supra, Colegiul penal este solidar cu poziția primei instanțe privind inadmisibilitatea cererii condamnatului Fortuna Sergiu ***** privind revizuirea sentinței Judecătoriei Edineț din 11.06.2015, or, în lipsa temeiurilor prevăzute exhaustiv la art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală nu poate fi realizată revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Pe această cale, instanța de recurs consideră că cererea de revizuire formulată de Fortuna Sergiu ***** conține caracteristicile *„unui apel/recurs camuflat”,* al cărui scop a fost să obțină mai mult o nouă examinare a cauzei, decât o veritabilă procedură de revizuire, așa cum este prevăzut la art. 458-462 Cod de procedură penală. Or, revizuirea este o cale de atac de retractare şi nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești

definitive/irevocabile şi reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală.

La fel, aceasta nu necesită rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens, în caz contrar poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

De asemenea, se accentuează că în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeiuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului şi aceste temeiuri trebuie să fie obiective, reale şi legale.

Instanța de recurs accentuează că, unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție *(cauzele CtEDO, Brumărescu c României, Roşca c. Moldovei, citate sus)*.

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roşca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006*, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante.

Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judecata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un recurs camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci cînd este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare *(Roşca c. Moldovei, § 25, Popov nr. 2 c. Moldovei, citate anterior)*.

În așa mod, Colegiul penal consideră că admiterea cererii de revizuire, în lipsa temeiurilor de revizuire, ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate Colegiul penal invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul *Eugenia şi Doina*

Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Reieșind din cele invocate mai sus, instanța de recurs atestă faptul că argumentele invocate de către Fortuna Sergiu ***** în recursul depus sunt declarative, fapt pentru care ajunge la concluzia de a respinge ca nefondat recursul depus împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 29 noiembrie 2023, cu menținerea acesteia fără modificări.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. (1) lit. a) Cod de procedură penală la RM, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul condamnatului Fortuna Sergiu ***** declarat împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 29 noiembrie 2023 în cauza lui Fortuna Sergiu ***** se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru